

Anna Bujnowska

"Czas Vincenza", Eugeniusz
Czaplejewicz, "Przegląd
Humanistyczny" nr 3/4 (1986) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/2 (104), 176

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BURZACKA Irena: Chrześcijański pesymizm Mariana Zdziechowskiego. "Zeszyty Naukowe UJ. Prace Historycznoliterackie". Z. 55. Kraków 1986, s. 87-103.

Lata 1905-1915 to okres dojrzałości światopoglądowej Zdziechowskiego. Myśl filozofa obejmuje dwie tendencje kultury młodopolskiej: wschodnią filozofię pesymistyczną i dążenie do dochowania wierności kulturze chrześcijańskiej (aktywizm Zachodu). Dla Zdziechowskiego "pesymizm filozoficzny" to pogląd o stałej obecności zła w świecie. Głównym problemem staje się wyzwolenie od zła ("przez Nirwanę do Chrystusa"). Świata ziemskiemu, w którym stale obecne jest zło, przeciwstawione jest Królestwo Boże. Reinterpretacja zła w filozofii Zdziechowskiego pozwala na współistnienie pesymizmu i aktywizmu. Filozofia ta eksponuje chrześcijańsko-personalistyczny status istoty ludzkiej.

BP/104/5

A.B.

CZAPLEJEWICZ Eugeniusz: Czas Vincenza. "Przegląd Humanistyczny" 1986 nr 3/4 s. 141-158.

Tym, co różni literaturę emigracyjną od powstającej równoległe w kraju, jest różnica osobnego czasu. Przemyslenia Stanisława Vincenza dotyczące historii i czasu są szczególnie cenne - dowodem tego jest dzieło "Na wysokiej połoninie" oraz liczne eseje. Vincenz wprowadza termin czasu górskiego - rządzącego się innymi prawami. W związku z tak pojmowanym czasem pozostaje jego koncepcja dziejów i historii. Specyficznym i ważnym zapisem dziejów (jako stałe tło, utrwalenie śladów) jest dla pisarza krajobraz. W wizji dziejów Vincenza "ludzie mogą dowolnie przechadzać się wiekami i epokami".

BP/104/6

A.B.